

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ХАРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ В. Н. КАРАЗІНА

**СУЧАСНИЙ СТАН,
ПРОБЛЕМИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ
РОЗВИТКУ БІЗНЕСУ,
ФІНАНСОВО-КРЕДИТНИХ
ТА ОБЛІКОВИХ СИСТЕМ**

Збірник тез доповідей
III Міжнародної науково-практичної конференції

(19 травня 2023 року, м. Харків, Україна)

Електронний ресурс

Харків – 2023

УДК 33+657(063)

С 91

*Реєстраційне посвідчення УкрІНТЕІ МОН України
(№ 605 від 22 грудня 2022 року)*

*Затверджено до розміщення в мережі Інтернет рішенням Вченої ради
Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна
(протокол № 9 від 29 травня 2023 року)*

Редакційна колегія:

д-р. екон. наук, проф. Б. В. Самородов (головний редактор);

к.філос.н., доц. А.А. Чхеайло

д-р. екон. наук, проф. Г. М. Азаренкова;

д-р. екон. наук, проф. А. П. Грінько;

к-т. екон. наук, доц. Н. Л. Морозова;

к-т. екон. наук, доц. Р. О. Піскунов;

к-т. пед. наук Н. І. Стяглик.

Адреса редколегії:

61022, м. Харків, майдан Свободи, 4

С 91 Сучасний стан, проблеми та перспективи розвитку бізнесу, фінансово-кредитних та облікових систем: збірник тез доповідей III Міжнародної науково-практичної конференції (Україна, м. Харків, 19 травня 2023 року) [Електронний ресурс]. – Харків : ХНУ імені В. Н. Каразіна, 2023. – 1 ел. опт. диск (CD-ROM). – Систем. вимоги: Процесор Pentium-класа ; ОС Windows 7/10 ; дисковод CD-ROM; Acrobat Reader 10. - 360 с.

ISBN 978-966-285-768-9

У збірнику представлені тези доповідей учасників III Міжнародної науково-практичної конференції на загальну тему «Сучасний стан, проблем та перспективи розвитку бізнесу, фінансово-кредитних та облікових систем».

Для науковців, аспірантів і студентів вищих навчальних закладів. Матеріали подано в авторській редакції. Відповідальність за зміст і оформлення матеріалів несуть автори.

Усі права застережено. Посилання на матеріали обов'язкові..

УДК 33+657(063)

URI : <http://dspace.univer.kharkov.ua/handle/123456789/17830>

ISBN 978-966-285-768-9

© Харківський національний
університет імені В. Н. Каразіна, 2023

MINISTRY OF EDUCATION AND SCIENCE OF UKRAINE
V. N. KARAZIN KHARKIV NATIONAL UNIVERSITY

**THE CURRENT STATE,
PROBLEMS AND PROSPECTS OF
BUSINESS, FINANCIAL, CREDIT
AND ACCOUNTING SYSTEMS
DEVELOPMENT**

Collection of abstracts
III International Scientific and Practical Conference

(May 19, 2023, Kharkiv, Ukraine)

Electronic resource

Kharkiv – 2023

UDC 33 + 657 (063)

*Registration certificate UkrINTEI
(№ 605 desember 22, 2022)*

*Approved for posting on the Internet by the decision of the Academic Council
in V.N. Karazin Kharkiv National University
(protocol № 9 of May 29, 2023)*

Editorial board:

Dr. of Econ Sciences, Prof. B. V. Samorodov (editor in chief);
PhD of Philosophical Sciences, Assoc. Professor A.A. Chkheailo
PhD in Econ. Sciences, Assoc. Prof. R. O. Piskunov;
Dr. of Econ. Sciences, Prof. G. M. Azarenkova;
Dr. of Econ. Sciences, Prof. A. P. Grinko;
PhD in Econ. Sciences, Assoc. Prof. N. L. Morozova;
Ph.D. of Pedagogic Sciences N. I. Styaglik

Editorial board address:
61022, Kharkiv, Svobody Square, 4

The current state, problems and prospects of business, financial, credit and accounting systems development: a collection of abstracts of the II International Scientific and Practical Conference (Ukraine, Kharkiv, May 20, 2023). – Kharkiv: V. N. Karazin Kharkiv National University, 2023. – electron. resource. – 1 el. disk (CD-ROM). – Systems. requirements: Pentium-class processor; OC Windows 7/10; CD-ROM drive; Acrobat Reader 10. - 360 p.

ISBN 978-966-285-768-9

The collection presents abstracts of the participants of the II International Research and Practice Conference on the general topic «The current state, problems and prospects of business, financial, credit and accounting systems development».

For scientists, post-graduate students and students of higher educational institutions. Materials are submitted in the author's edition. The authors are responsible for the content and design of the materials.

All rights reserved. References to materials are required.

UDC 33 + 657 (063)

URI : <http://dspace.univer.kharkov.ua/handle/123456789/17830>

ISBN 978-966-285-768-9

© V. N. Karazin Kharkiv National
University, 2023

*Городянська Л. В.,
чл.-кор. АЕН України, канд. екон. наук, доц.,
провідний науковий співробітник науково-дослідної лабораторії проблем
фінансового забезпечення військ (сил),
Київський національний університет імені Тараса Шевченка, Київ, Україна
ORCIDID 0000-0002-4482-1690*

ПРИНЦИПИ ПОБУДОВИ МОДЕЛІ ПЕРСПЕКТИВНОЇ СИСТЕМИ ГРОШОВОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ВІЙСЬКОВОСЛУЖБОВЦІВ ЗБРОЙНИХ СИЛ УКРАЇНИ

Складна військово-політична ситуація в світі, викликана російською збройною агресією, змушує розширювати коло питань щодо реформування Збройних Сил України за стандартами НАТО, зокрема, вдосконалення системи грошового забезпечення військовослужбовців. Основним недоліком структури діючого грошового забезпечення військовослужбовців є неоптимальне співвідношення основних і додаткових видів виплат [1]. Отже, існує потреба в розробці перспективної моделі системи грошового забезпечення військовослужбовців, наближеної до положень загальнодержавної системи оплати праці в Україні та принципів НАТО.

Метою дослідження є визначення основних принципів побудови моделі перспективної системи грошового забезпечення військовослужбовців України.

Основні принципи побудови моделі перспективної системи грошового забезпечення військовослужбовців Збройних Сил України (рис. 1) визначено з урахуванням принципів загальнодержавної системи оплати праці в Україні та принципів НАТО на основі дослідження праць [2-5].

Розкриємо сутність кожного принципу.

До загально правових принципів належать:

- принцип верховенства права – грошове забезпечення військовослужбовців має відповідати засадам права;
- принцип людино центризму – соціальна цінність військовослужбовця як людини є вищою за виконувану ним роботу;
- принцип справедливості та правової рівності – усі військовослужбовці в однаковій мірі заслуговують на гідне грошове забезпечення;
- принцип законності – нормативно-правові акти в частині регулювання грошового забезпечення не повинні суперечити Конституції України та іншим діючим законодавчим актам України; грошове забезпечення в кожному конкретному випадку повинно здійснюватися за наявності для цього достатніх підстав і умов, враховуючи усі обставини, що впливають на розмір винагороди конкретного військовослужбовця.

Рис. 1. Принципи побудови моделі перспективної системи грошового забезпечення військовослужбовців Збройних Сил України
джерело: розроблено автором на основі праць [2-5]

До галузевих принципів належать:

- принцип єдності та диференціації правового регулювання грошового забезпечення військовослужбовців – грошове забезпечення повинно регулюватися як загальними, так і спеціальними нормами, що врегульовують окремі обставини фактичної дійсності, котрі впливають на здійснення такого забезпечення;
- принцип помірного поєднання централізованого та локального правового регулювання грошового забезпечення військовослужбовців, з урахуванням складності діяльності військовослужбовців в умовах ведення бойових дій та ризиків, пов'язаних із виконанням ними бойових завдань;
- принцип забезпечення захисту права військовослужбовця на грошове забезпечення визначається комплексом різних державних гарантій захисту. Права військовослужбовця на грошове забезпечення однаково гарантуються незалежно від його гендерної чи расової належності, релігійних уподобань;
- принципи реформування та регулювання грошового забезпечення військовослужбовців з метою наближення до стандартів НАТО.

До особливих принципів належать:

- принцип гарантованості виплати гідного грошового забезпечення військовослужбовців – грошове забезпечення військовослужбовців має наближатись до стандартів гідної оплати праці, виплачуватись на регулярній основі з урахуванням результатів особистого трудового внеску військовослужбовця та умов його служби;

- принцип матеріальної зацікавленості військовослужбовців в грошовому забезпеченні – розмір грошового забезпечення військовослужбовців в кожному конкретному випадку не має слугувати причиною негативного ставлення до служби. Цей принцип має спонукати військовослужбовців дотримуватись вимог військової дисципліни, належним чином виконувати службові завдання, намагатись досягати найкращих показників роботи, що виконується тощо;

- принцип прозорості системи формування розміру грошового забезпечення військовослужбовців – алгоритм розрахунку грошового забезпечення та структура формування мають здійснюватися у відповідності до зрозумілих формул і чинних норм законодавства;

- принцип відносної невідчужуваності права на грошове забезпечення військовослужбовців – військовослужбовець має право на грошове забезпечення й це право не може бути відчужено жодним чином, але якщо він вчинив акт дезертирства, добровільно здався в полон ворогу тощо, військовослужбовець позбавляється цього права.

Висновки. Сформовані принципи побудови моделі перспективної системи грошового забезпечення військовослужбовців Збройних Сил України відповідають загальнодержавним принципам оплати праці в Україні та провідних країнах-членах НАТО. Подальші дослідження за цим напрямом мають бути присвячені розробці теоретико-методологічних основ моделі перспективної системи грошового забезпечення військовослужбовців Збройних Сил України, наближеної до положень загальнодержавної системи оплати праці в Україні та принципів НАТО, за схемою «оплата за військовим званням відповідно до рівня освіти та рівня відповідальності за посадою – оплата за вислугу років у військовому званні – додаткові виплати і надбавки за вміння та умови служби».

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Городянська Л. В. Особливості систем грошового забезпечення військовослужбовців України та країн-членів НАТО. Військова освіта і наука: сьогодні та майбутнє : зб. тез доп. XVIII міжнар. наук. -практ. конф., м. Київ, 25 листоп. 2022 р. Київ : ВІКНУ імені Тараса Шевченка, 2022. С. 268-270.
2. Кодекс законів про працю України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/322-08#Text> (дата звернення: 27.03.2023).

3. Закон про заробітну плату та справедливі норми праці: офіційний сайт уряду США. URL: <https://www.dol.gov/agencies/whd/flsa> (дата звернення: 05.05.2023).
4. Pay transparency legislation: Implications for employers' and workers' organizations. (2022). International Labour Organization : Geneva.URL: https://www.ilo.org/wcmsp5/groups/public/---ed_protect/---protrav/---travail/documents/publication/wcms_849209.pdf (дата звернення: 05.05.2023).
5. European Commission: EU action for equal pay. URL: https://commission.europa.eu/strategy-and-policy/policies/justice-and-fundamental-rights/gender-equality/equal-pay/eu-action-equal-pay_en (дата звернення: 05.05.2023).